

Nd.

197. Frumvarp til laga

um breyting á jarðræktarlögum, nr. 54 4. júlí 1942.

Flm.: Ingólfur Jónsson, Jón Pálmason, Gunnar Thoroddsen.

1. gr.

17. gr. laganna falli burt.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

17. gr. jarðræktarlaganna hefur verið mikið umdeild á undanförunum árum. Bændur hafa átt vont með að sætta sig við ákvæði hennar og fundizt, að með þeim sé verið að draga úr höndum þeirra eignarréttinn yfir jörðunum.

Það hefur líka komið í ljós, að eftir að þessi grein var í lög leidd, hættu ýmsir dugandi bændur jarðræktarframkvæmdum. Þeir vildu ekki taka lán út á jarðir sínar að nauðsynjalausu, en höfðu hins vegar tæplega nógu mikla orku til þess að gera framkvæmdirnar að öllu leyti fyrir eigið fé. Það verður því ekki um deilt, að þessi margumrædda grein hefur dregið úr jarðræktinni og tafið fyrir því, að bændur næðu því marki að heyja aðeins á ræktuðu landi. Það er skoðun flutningsmanna, að ekkert það megi í lögum standa, sem verður til þess að draga úr framkvæmdahug og dugnaði á sviði ræktunarmálanna eða annarra umbóta- og framfaramála í landinu. 17. gr. jarðræktarlaganna verður að nemast úr lögum. Það skal ekki efað, að þeir, sem samþykktu hana og komu henni inn í lögin, hafi vonast til, að hún gerði gagn. Þeir hafa tæplega búizt við, að hún yrði til þess að draga úr ræktun landsins. Þeir héldu, að með því ákvæði, sem í henni er, mætti takast að útiloka jarðabrask og óeðlilega verðhækkun á jörðunum. En það hefur reynslan sýnt, að jarðir hafa hækkað í verði og jarðabrask átt sér stað þrátt fyrir þetta. Þær vonir, sem formælendur 17. gr. jarðræktarlaganna gerðu sér um hana, hafa með öllu brugðizt. Eftir að það er ljóst orðið, ætti ekki að standa á háttvirtu Alþingi að fella greinina úr gildi.

Jarðræktarstyrkurinn á að veitast sem verðlaun til þeirra bænda, sem vinna að því að rækta landið. Þeir, sem jarðabætur gera, stuðla að því, að landið verði betra og byggilegra en áður. Ísland er enn lítt numið land. Gróðurleysi og rányrkja situr enn í öndvegi. Það á að vera verkefni núlifandi kynslóðar að koma því til leiðar, að ný landnámsöld hefjist með því ákveðna takmarki að auka ræktun landsins, þannig að þeir, sem landbúnað stunda, fái heyafra sinn eingöngu af véltæku og ræktuðu landi. Þá fyrst verður landbúnaðurinn vel samkeppnisfær og gefur þeim góðan arð, sem að honum vinna. Ísland var á sínum tíma skógi vaxið milli fjalls og fjöru. Þar, sem áður voru skógar, eru nú víða sandar og uppblásnir melar. En það, sem gefur

Þjóðinni fyrirheit og trú á framtíðina, er, að þrátt fyrir alla þá eyðingu, sem orðið hefur á gróðri landsins, er fengin vissa fyrir því, að mögulegt er að hefta eyðilegginguna og græða upp og gera að arðberandi og frjósömu landi, það sem nú er í auðn og gróðurleysi. Takmark Íslendinga verður því að rækta landið milli fjalls og fjöru. Íslendingum fjölgar árlega. Um langan tíma hefur öll fjölgunin lent í hæjunum. Hvort það er þjóðfélagslega hollt og eðlilegt, að öll fólksfjölgunin sé við sjóinn, þarf ekki að spyrja um. Það er ljóst, að af slíku stafar bein hættu, enda er það fullvíst, að kaupstaðirnir eru nú þegar of stórir, miðað við þau framleiðslu- og atvinnutæki, sem þeir hafa að bjóða. Þjóðin á að nota sér möguleikana, sem íslenska gróðurmoldin hefur. Fólkinu á að fjölga í sveitum landsins, byggðin að þéttast og lífsþægindin að aukast. En það er nauðsynlegt, að alþingismenn að minnsta kosti geri sér ljóst, að þetta verður aldrei, nema menn hafi athafnafrelsi í landinu og ýtt verði undir sjálfsbjargarhvötina, en ekki dregið úr henni.

Veitum verðlaun þeim mönnum, sem eru duglegir að rækta og bæta landið.

Þegar jarðræktarlögin voru fyrst sett, var styrkurinn af hendi látinn sem verðlaun fyrir unnið starf. Þannig á það enn að verða. Sjálfstæðismenn hafa á undanfórnum þingum reynt að koma því þannig fyrir, en ekki tekizt það ennþá. Flutningsmenn frumvarps þessa gera sér vonir um, að það megi takast nú, eftir að ljóst er, að greinin, sem hér um ræðir, hefur með öllu brugðizt vonum þeirra, sem samþykktu hana og væntu góðs af henni.